

[\[origo\]](#) [címlap](#) [hírcentrum](#) [comment.hu](#) [videa](#) [\[freemail\]](#) [jiWiW](#)

keresés

rovatban

rovatban

Kérdőív elküldése

[\[origo\]](#) tudomány > **!ALROVAT_NEVE**

[Világűr OzoneNetwork](#) [Egészség Múlt-kor](#) [LHC](#) [NASA népszerű tudomány](#) [magyar kutatók](#) [evolúció](#) [összejtek](#)

Címkék: [Bolyai János Kutatási](#), [Sporttudományi Kar](#), [Jónás Katalin](#), [konferencia](#), [fiatal kutató](#), [Budapesti Corvinus Egyetem](#), [Magyar Tudományos Akadémia](#), [Semmelweis Egyetem](#)

Fiatal kutatók nyomában - 10 éves a Bolyai-ösztöndíj

[Jónás Katalin](#)|||

2007. 05. 29., Utolsó módosítás: 2007. 05. 29., 14:34 Címkék: [Bolyai János Kutatási](#), [Sporttudományi Kar](#), [Jónás Katalin](#), [konferencia](#), [fiatal kutató](#), [Budapesti Corvinus Egyetem](#), [Magyar Tudományos Akadémia](#), [Semmelweis Egyetem](#)

Ez a cikk 3 éve frissült utoljára. A benne szereplő információk a megjelenés idején eszközök: pontosak voltak, de mára elavultak lehetnek.

Fiatalok, tehetségesek, valamint érdekes és fontos munkát végeznek. Legtalálébban valahogy így jellemezhetnénk azokat a kutatókat, akiknek a munkáját a Magyar Tudományos Akadémia a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjjal támogatja. Egy nemrég lezajlott konferencia kapcsán rovatunk felkereste néhányukat. Ismerkedjen meg velük Ön is!

Ajánlat

- [Bolyai-ösztöndíj](#)
- [Magyar Tudományos Akadémia](#)

JÁTSSZ ONLINE!

Válassz kategóriát!

Keresés

Bolyai János Kutatás

OK. KERESD!

A Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat 1997-ben a Magyar Tudományos Akadémia akkori elnökének, Glatz Ferencnek a kezdeményezésére hozták létre azzal a céllal, hogy olyan lehetőséget teremtsenek a fiatal kutatóknak, ami segíti jelentősebb eredmények elérését, és ösztönzi őket az akadémiai doktori cím megszerzésére.

Az ösztöndíjra kezdetben negyven, majd 2002-től olyan, negyvenöt éven aluli kutatók pályázhatnak, akik már rendelkeznek PhD fokozattal. A pályázat valamennyi tudományterületen, illetve tudományágban benyújtható. Az ösztöndíj egy, kettő vagy három évre nyerhető el, és az idei összege, havi bruttó 113 200 Ft, vagyis a professzori fizetésnek körülbelül egynegyede. Az utóbbi években a beérkező mintegy 600 pályázóból végül 150-180-an részesültek a támogatásban.

A benyújtott pályázatokat az ösztöndíj kuratóriuma tizenegy szakértői kollégium közreműködésével bírálja el, és később az éves, illetve a záró kutatói jelentések alapján folyamatosan figyelemmel kíséri és értékeli a pályázatot elnyerők tevékenységét.

Az ösztöndíj alapításának tizedik évfordulója alkalmából nemrég konferenciát rendeztek a Magyar Tudományos Akadémián. Pálffy Péter Pál, aki Gergely János kilencéves tevékenysége után nemrég vette át a Bolyai-ösztöndíj Kuratóriumának elnökségét, úgy véli, az ösztöndíj kapcsán talán az tekinthető a legnagyobb értéknek, hogy ez egy stabil, kiszámítható rendszer. Bevált, igény van rá, valóban segít a fiataloknak, és amióta elindult, minden akadémiai vezetés kiállt mellette. Kérdésünkre válaszolva, hogy szívesen vállalta-e a kuratóriumi elnökséget, bevallotta: "Sok megbízatásom van, de ez olyan, amit valóban szívügyemnek érzek, mert fiatalokkal kell foglalkozni, nekik lehet segíteni. Ez nagyon fontos a tudományban, mert a friss, jó ötletek a fiataloktól jönnek, és ha ők nem kapnak elég támogatást és lehetőséget, akkor vagy a tudományt hagyják ott, vagy Magyarországot."

Rovatunk felkért néhány, a konferencián is részt vett, az ösztöndíjat már korábban elnyert, és kiváló eredményeket elért kutatót, mutassák be munkájukat olvasóinknak is.

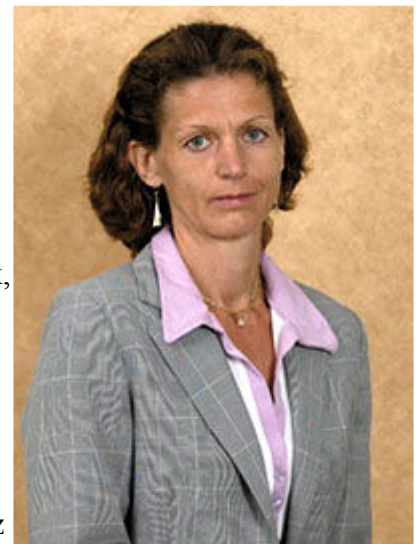
Zámboriné dr. Németh Éva

Budapesti Corvinus Egyetem

Kertészettudományi Kar, Gyógy- és Aromanövények Tanszék

egyetemi tanár, az MTA doktora

46 éves

"A Bolyai-ösztöndíjat az elsők között nyertem el, három évre, 1998-ban. Az ösztöndíj elnyerésével úgy éreztem, hogy munkámat értékelik, szó szerint "ösztönzik" a kutatót a sikeres folytatás, az újabb eredmények felé.

A kutatásaim során illóolajat felhalmozó gyógy- és fűszernövényfajokkal foglalkozom. Modellnövényeim közé tartozik többek között a majoranna, a konyhakömény, a borsosmenta, vagy olyan, hazánkban kevésbé ismert, de értékes fajok is, mint az izsó, az édeskömény és a cickafark. A vizsgálataimban olyan kérdésekre keresem a választ, hogy hogyan befolyásolja a növény hatóanyagait az élőhely, mennyire függ a minőség a betakarítási időtől, vagy például attól, hogy több levelet vagy több virágzati részt tartalmaz-e az anyag. A genetikai háttér, az öröklődés vizsgálata nyomán munkatársaimmal új fajtákat is előállítottunk.

Visszatekintve úgy érzem, hogy a Bolyai-ösztöndíj segített, hogy munkámat töretlenül végezhessem, energiám nagy részét valóban a kutatásnak szentelhessem. Nem tartom mellékesnek azt sem, hogy komoly tananyagfejlesztésre adott alapot."

Dr. Radák Zsolt

*Semmelweis Egyetem, Testnevelési és Sporttudományi Kar
egyetemi tanár
tudományos és külkapcsolati dékán-
helyettes
46 éves*

"A sporttudomány egy friss tudomány ma Magyarországon. Az emberek a sport szó hallatán általában azt gondolják, hogy itt csak az élsportról van szó, pedig a sporttudomány ennél sokkal szélesebb körű. Foglalkozik a rendszeres testedzés számos hatásával, a vizsgálatokba beleértve az agyat, a szívet, a májat és természetesen az izmokat is.

Az életmódunkban pár százezer évvel ezelőtt még benne volt a rendszeres mozgás. A genetikánk arra készült, hogy meneküljünk, táplálékot keressünk, vándoroljunk, vagyis, hogy mozogjunk. Ha pedig ettünk, akkor spóroltunk az energiával, nem szaladgáltunk jobbra-balra, hanem pihentünk. Az ember életmódja mára jócskán megváltozott, sokkal kevesebbet mozogunk, inkább ülünk a számítógép, az íróasztal, a televízió előtt. A genetikánk viszont a régi, ezért megjelentek az úgynevezett életmódfüggő betegségek, mint a cukorbetegség, a szív- és vérkeringési problémák.

Azt vizsgálom, hogy mennyit árt nekünk az inaktivitás, vagy úgy is mondhatnánk, hogy mennyit használ a mozgás. A rendszeres mozgás molekuláris sajátosságait próbálom feltárni."

Dr. Horváth Gábor

*Eötvös Loránd Tudományegyetem
Biológiai Fizikai Tanszék, Biooptikai Laboratórium
docens, az MTA doktora
44 éves*

"Létezik a fénynek egy olyan sajátossága, amit számos állat érzékel ugyan, ám az emberi szem számára láthatatlan: ez a fénypolarizáció. Az emlősállatokban és az emberben azért nem alakult ki az evolúció során a *polarizációlátás* képessége, mert a fejlett agy miatt nem volt rá szükség. Ám a fény polarizációja sok hasznos információt hordoz, és az ember, hogy kiküszöbölje biológiai hiányosságait, létrehozott olyan technikai eszközöket, melyekkel a polarizáció mérhető. Ezeknek az úgynevezett polarimétereknek a fejlesztésével foglalkozom, amelyekkel számos biológiai és légköroptikai probléma vizsgálható.

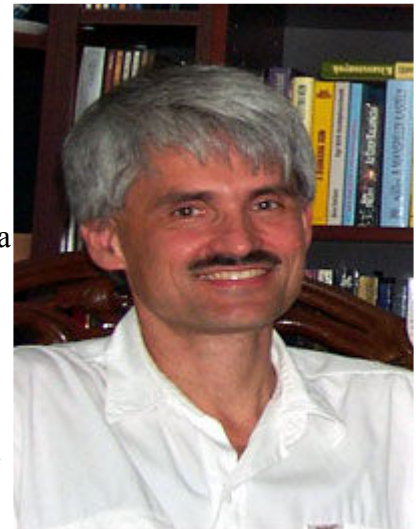
Az állatok a polarizációlátást elsősorban tájékozódásra használják - kedvezőtlen meteorológiai viszonyok között ez lehet a túlélésük egyik kulcsa. Részt vettem több nemzetközi expedíción, például a tunéziai sivatagban és a finn Lappföldön, ahol azt mértük, hogy a sivatagi hangyák és a vándormadarak milyen polarizációs mintázatokat látnak, miközben az eget kémlelik a térbeli tájékozódásuk során.

Tanítványaimmal együtt megalkottunk egy új felhődetektálási módszert, mely a felhős ég polarizációs mintázatának mérésével a hagyományos eljárásoknál hatékonyabban képes fölismerni a felhőket.

Legutóbb pedig egy kultúrtörténeti rejtélyt is sikerült megoldanunk. A Svéd Sarkkutató Titkárság meghívott egy hathetes nemzetközi sarkkutató expedícióra, amelynek során 2005 augusztusában és szeptemberében egy jégtörőhajóval átszeltük a Jeges-tengert. Az út során áthaladtunk az Északi-sarkon, közben pedig olyan égbolt-polarizációs méréseket végeztem, amelyek azt mutatták, hogy a mágneses iránytűvel nem rendelkező viking hajósok még ködben vagy felhős időben is képesek lehettek az égbolt polarizációja alapján navigálni a nyílt tengeren."

Dr. Szalai Csaba

*Heim Pál Gyermekkorház Molekuláris Biológiai Labor, MTA-SE
Gyulladásbiológiai és Immunogenetikai Kutatócsoport, SE SNP Core
Facility labor, az MTA doktora
46 éves*

"Az asztma genetikai hátterének vizsgálatával foglalkozom. Az asztma egy olyan betegség, amelynek kialakulásában a környezeti hatások mellett öröklődő genetikai tényezők is szerepet játszanak. Asztmás, allergiás és egészséges gyermekekben olyan genetikai variációkat (úgynevezett polimorfizmusokat) vizsgálok, amelyekről feltételezni lehet, hogy esetleg befolyásolják az asztmára való hajlamot. Az ilyen vizsgálatok során talált gének mind potenciális új gyógyszer-célpontok lehetnek a kezeléseknél.

Állatkísérletekben arra keresünk választ, hogy milyen molekuláris mechanizmusok játszhatnak szerepet az asztma kialakulásában. Az egyik vizsgálatunk eredményei arra utalnak, hogy hisztamin hiányában az egerekben az asztma sokkal enyhébb tünetekkel alakul ki, és többek között a tüdőgyulladás is erősen csökken.

Újabban egy olyan készüléket használunk, amellyel naponta akár több millió genetikai variáció is elemezhető, és segítségével jelentősen felgyorsíthatók a vizsgálatok. Nagyszámú asztmás gyerek vizsgálatával találtunk egy eddig nem ismert génvariációt, amelyik szerepet játszhat az asztmában."

2007-ben az elnyerhető ösztöndíjak tervezett száma 160, és remélhetőleg növeli a kiváló fiatal kutatók hazai egzisztenciális lehetőségeit, és hozzájárul a Glazt Ferenc által kezdetben megjelölt célok eléréséhez, vagyis a fiatalok tudományos életpályájának tervezhetőségéhez, a kutatók különböző generációinak együttműködéséhez, és a fiatal kutatók itthon tartásához.

Jónás Katalin

[origo]

[Az \[origo\] legfrissebb hírei a főoldalon: kattintson ide!](#)

Ajánlom

eszközök:

Megosztás - [Mi ez?](#)

- [Facebook](#)
- [Tumblr](#)
- [Twitter](#)
- [Google](#)
- [Startlap](#)
- [MySpace](#)

[\[origo\] címlapon»](#)